

**ПРЕГЛЕД
НА ЗНАЧИМИТЕ ПРОБЛЕМИ
В УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ В ЧЕРНОМОРСКИ РАЙОН**

ВОДОВЗЕМАНЕ ОТ ПОДЗЕМНИ ВОДИ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Методи за определяне на ресурсите и баланса на подземните води и оценката на количественото състояние	3
2. Значимо черпене на подземни води	6
3. Морска интрузия (осоляване) в резултат на антропогенно предизвикани устойчиви промени в посоката на потока	7

Подземните води на територията на БДЧР – Варна са основен източник на питейно-битово водоснабдяване. Те са ценен природен ресурс и като такъв следва да бъдат опазени от влошаване на количественото и химичното им състояние.

Прекомерното използване на вода от подземни води, оказва значимо влияние върху дебита на подземните води.

Целите за запазване на подземните води в добро количествено състояние са :

- наличните ресурси да не надвишават от дългосрочната средна годишна стойност на водочерпенето;
- да няма значително влошаване на химичното или екологичното състояние на повърхностните води в резултат от антропогенни промени в нивото, или промени в условията на теченията, които да доведат до неизпълнение целите по член 4 за свързани повърхностни водни обекти;
- да няма значително увреждане на сухоземни екосистеми, зависими от подземните води, в резултат от антропогенни промени в нивото;
- да няма осоляване или други нарушения в резултат на антропогенно предизвикани устойчиви промени в посоката на потока.

1. Методи за определяне на ресурсите и баланса на подземните води и оценката количественото състояние

Ресурсите на подземните води през периода на първия ПУРБ са определени по ПВТ по следните методи:

Естествените ресурси:

- 28 ПВТ по балансовия метод еднородно ПВТ с една или няколко валежни станции;
- 9 ПВТ – по данни за режимни наблюдения на извори;
- 1 ПВТ - смесен метод;
- 2 ПВТ- малм-валанжа по два метода : по подхранването от понираци реки и по хидродинамичен метод.

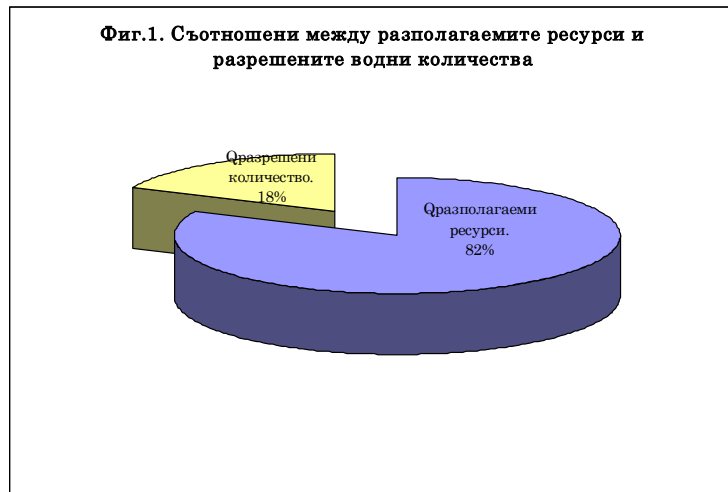
Количества необходими за водните системи са определени и получени от НИМХ.

Разполагаемите ресурси са определени като разлика между естествените ресурси и количествата необходими за водните системи.

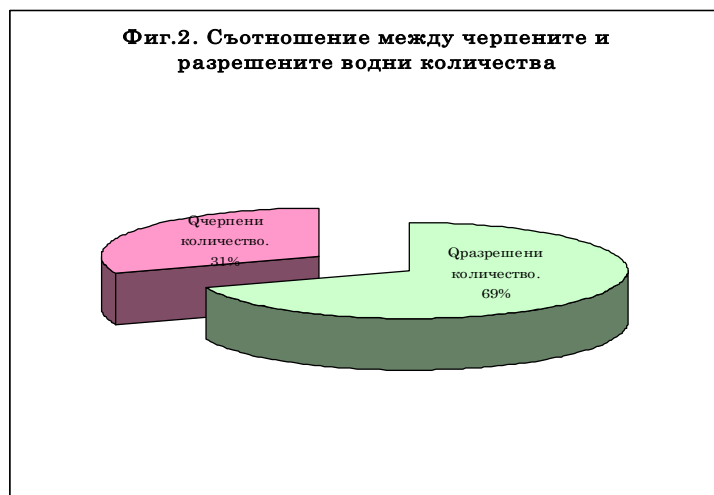
Свободни водни количества са определени като разлика между располагаемите ресурси и разрешените водни количества по ПВТ.

В приложение 1 е представен Регистър на ресурсите и баланса на подземните води до 31.12.2013г. Съгласно него няма подземни водни тела в лошо количествено състояние, тъй като:

- Разрешеното водоземане във всички водни тела към 30.01.2013 г. е по-малко от оценените располагаеми ресурси и е в размер на 5449,11 л/сек. Това съставлява 18% от располагаемите ресурси.

- Черпените водни количества съставляват 31% от разрешените.

- Разрешените водни количества по цели и съпоставени със разполагаемите са представени в долната таблица.

Цел	Разрешено количество в л/сек	% от разполагаемите ресурси
Питейно-битово водоснабдяване (ВиК)	4111,8	16
Животновъдство	108,7	0,49
Селско стопанство - напояване (напоителни системи)	328	1,42
Промислено водоснабдяване и технически цели	521	2,34
Охлаждане	291	1,31
Отдых и воден спорт	1,86	0,008
ППН	0,37	0,001
Други цели	76,2	0,34
Общо	5449,1	

Подземните води се ползват предимно за питейно - битово водоснабдяване.

Голямата разлика между черпените и разрешените водни количества се дължи на :

- намалено потребление в периода на разрешителното;
- увеличени атмосферни валежи и съответно ползване на по - малко водни маси;
- нарушаване на съответствието между заявеното водно количество с целите на водоземане, като някои от целите са прекратени или са необходими по-малко водни количества;
- възникнали други възможности за задоволяване на искането за водоземане.
- в процеса на черпене са установени трайни отклонения по химичните показатели и водите са негодни за предвидените цели и съответно не се използват по предназначение.

Решаването на този проблем е заложено в Закона за водите:

- Съгласно чл.194 б от Закона за водите ежегодно към края на 31 януари на следващата година титулярите на разрешителните, представят информация за изчисляване на дължимата такса.
- Съгласно чл.194б, ал 3 от Закона за водите, Директора на БД извършва проверка на информацията и съответствието и със: резултатите от собствения мониторинг, показанията на измервателните устройства и резултатите от извършения през годината контрол.
- Съгласно чл.174, ал1 и ал.5 от Закона за водите лицата на които са предоставени права за водоземане от води са длъжни да провеждат собствен мониторинг за количеството и качеството на водите и ежегодно до 31.03. да предоставят резултатите на Директора на БД.

2. Значимо черпене на подземни води

За *значимо черпене* се разглежда всяко черпене на подземни води

- с разрешено количество над 150 000 куб.м.год.
- разрешени черпения на по-малки количества, за които сумарният дебит е по-голям от 150 000 куб.м.год. на площ 1 кв.км.
- в GWB, в които размерът на сумарното черпене се доближава до размера на разполагаемите ресурси, всички черпения се разглеждат като значими.

Значими черпения на подземни води, съответно значим натиск от водочерпене с разрешено количество над 150 000 куб.м.год. са следния брой водоизточници по ПВТ :

код ПВТ	Значими черпения на подземни води с разрешено количество над 150 000 м3/год.	
	бр. водоизточници	общо количество Q м3/год.
BG2G000000Q003	3	2 905 400
BG2G000000Q004	5	2 100 354
BG2G000000Q005	9	3 831 488
BG2G000000Q006	2	400 000
BG2G000000Q008	3	504 576
BG2G000000Q009	3	667 680
BG2G000000Q012	1	157 680
BG2G000000Q014	5	1 493 839
BG2G000000N018	12	6 123 355
BG2G000000N019	5	1 682 600
BG2G000000N025	1	170 300
BG2G000000K2030	3	1 558 368
BG2G000000K2032	1	183 000
BG2G000000K2033	1	1 076 020
BG2G000000K2034	1	180 000
BG2G000000K1NB037	1	250 000
BG2G000000J3K1040	1	377 776
BG2G000000J3K1041	58	95 019 860
BG2G000000N044	10	5 556 790
Общ бр.	125	124 239 086

Минерални подземни води

До момента на територията на БД за Управление на Черноморски район има 16 обособени находища на пресни минерални води с общо 155 водоземни съоръжения. На всички водоизточници експлоатационните ресурси се формират от

пресни минерални води с ниска минерализация (<1 г/л) спадащи към категория на питейните минерални води.

3. Морска интрузия (осоляване) в резултат на антропогенно предизвикани устойчиви промени в посоката на потока

Значим проблем в БДЧР - Варна е с крайбрежните подземни води, където имаме в резултата на черпене на пресни води и засмукване на морски води в резултат на антропогенно предизвикани устойчиви промени в посоката на потока.

Оценката на количественото състояние на подземните води трябва да бъде извършена преди теста за химичното състояние, което ще идентифицира тези пространства, при които е налице товар в резултат на изпомпване и следователно — риск от засоляване или други интрузии.

За втория ПУРБ предстои анализ, на база на резултати от количествения и химичния мониторинг по да се установи: разпространението на морската интрузия – размер, дълбочина, съществуваща статистически значима възходяща тенденция в един или повече мониторингови пунктове и има ли значително въздействие в точка на водочерпене.